

COLOQUI GRACIOS, QUE TINGUEREN VADORO
el Cèrt, de Patèrna, Sènto el Ròig, y Badòc el Guapo, de
Benimámet, rahonant de la terciàna del Ròig; y luego de les
Festes que es van à fer en Valencia à la vinguda dels Reys.

Badòc. Vadoro, à Deu.

Vadoro. Ell me guarde
de vosatros. *Sènto.* Cap ahón vas?

Vad. Cap á casa. Tú estás gròc,
Sènto: que has estat malalt?

Sèn. No em digues res. He tengut
tercianes à tan fatals,
que si Deu no ho remediara,
ya estaria en lo fosar.

Bad. Ma Abuela, despues de Deu,
fòn qui el curá (cap sagrat!
sab mes que el òli de tenda!)
Ella me li va arreglar
un micapá de granòtes,
òli, mèl, pregunta, y sal,
en uns polvets de *qui tollis*,
ò tu tia, y aplicant
el empastre en lo melic,
feu un milacre tan gran,
que li doná la salut,
quant ya estava desauciat.

Vad. Gràcies á Deu. Yo me alegre
de tot lo bò. Sento, enguany
la terciàna dèlma molt,
y dihuèn que están plagats [ga
tots los Pòbles. *Sèn.* Vòls quet di-
lo que sent? Yo he reparat,
que sòls pilla la terciàna
el que menja pòc, ò mal.

Vad. Cóm? que à tú et faltaba res?

Sèn. Eñteniment em faltá
en una ocasió. *Vad.* Pues tot
te faltaba. *Sèn.* Fòn el cas,
que Badòc y yo, un disapte
anarem á festejar
á Neleta la morena

de Tòfol; y com al pas
está el melonar de Gòri,
volgué Badòc topetar
en que entrarem á banyarnos
la boca. Parlant, parlant,
menjí un horror de melóns,
hasta ahí puede llegar;
y uns vèrts, altres sems; de mòdo,
que desde aquell punt fatal,
ya no he segut mes persona.

Vad. Pues Badòc còm se lliurá
de tripotron? *Sèn.* Lo avestruç
còu hasta el ferro colat,
y no et dic mes. *Bad.* Ay amic!
Be ho paguí per altra part.

Vad. Què et sosuí? *Bad.* Yo ho diré.
El so Gòri, que amagat
dormia en la barraqueta,
del ruido es va despertar,
y vent la de *San Quintin*,
ixqué dient: „Alto allá.
Que el melonar no té amo?
Guilopos, lladres probats,
aguardeuse, que si agafe
la escopeta, os han de entrar
en la esquena els perdigons.“
Yo, com no tinc res de aguant,
li responguí: „Calle, abuelo,
que si em pasa per lo cap,
he de arrancarli els melóns,
hu per hu, y el melonar
sanceret; y si despues
em puja la mosca al nas,
he de arrancarli hasta els fejes,
pera fer un verenar
de pepitòria.“ El so Gòri

no feu altre, que amollar
el gatillo: mes eixintli
de fogó, com un rellámp
em vaig tirar damunt de ell,
y pegantli trenta bacs
contra un marge, li diguí:
«Si nó fóra per mirar
que vosté es un pòbre vell,
el ficaria sèt pans
baix dels meus pèus.» En açò
vingué la Rondá. Volant
fuiqué Sento: mes yo cego
en que habia de calfar
al so Gòri, no la viu,
hasta tindre-la al costat.
El Alcalde de contado,
com me trobá en lo fracás,
diu: «Qué fas açí, Badòc?
Tú sens ducte haurás pasat
mala nit, que no fa molt,
anabeu per eixos camps
relinjant. Pues mira, dòrm
en la presó, que demá
nos vorem; y *punto en boca.*
Tú, Gregòri, ya em dirás
quant pòden valdre els-melóns,
y els pagarà el so galan.»
No habia pera morir-se?
Yo en vaig quedar palpitant;
y ni em valgueren excuses,
ni gemecs, ni plòrs, ni Sants
del Cèl; perque el bòn Alcalde
es posá en la vara en alt.

Sèn. Mala nit, y parir gica.

Vad. En fi, se hagué de tirar
á que el jòc parara en taules.

Bad. Y encara el guanyí, pagant.

Vad. Pero escolta, parlador:
quí et ficaba en provocar
al so Gòri? *Bad.* Es un simple,
que el baldaré. *Vad.* Pues aspay,
que et portarán á un presidi,

quant no et pòrten al mercat
de Valencia. *Bad.* Això ho voríem
si estiguerem en lo fanc.

Sèn. No li respòngues, Vadoro,
que ell té ganes de parlar
fóra tò. Parlem nosatros
de còses alegres. Sabs
algo de nou de les festes
que se están ya preparant
pera quant vinguen els Reys?

Vad. Sé que el Còs de la Ciutat
vòl esmerarse; y que els Grémis,
y encara els Particulars,
se animen, á qui mes pòt.

Sèn. Pocs dies ha, vaig trobar
á Albudeca, y em digué,
que se estaben treballant
muchas cosas de primor.
Pero, Vadoro, no hiá
res mes de nou? *Vad.* Yo ara vinc
de Valencia; y he pillat
noticies, encara que
pòc es pòt averiguar
á fondo; si sòls, que tiren
á lluir-se els Valencians
en esta festa. *Bad.* Tú conta
tot lo que te hajen contat,
y despues ixca lo que ixca.

Vad. Yo no vullc ser enjamay,
cabaçet de femater.
Sòls diré lo que he plegat
de bona tinta. *Sèn.* Pues digues,
que els dos te estém escoltant.

Vad. Sent costum, que quant els Reys
apleguen á la Ciutat,
van á visitar devòts
nòstra Esglesia Catedral;
aquesta vòl recibirlos
ab la pompa que li cap.
Qué illuminacions proyècta!
Quánt es pulix de dalt baix!
Bad. La Sèn es una perleta

de aquelles que no se sap
quánt valen ; y correspon
que estiga neta y brillant.

Vad. La Aduana , com á que es
Casa Real , estar 
feta   les mil maravelles ;
y ha de ser un que mirar
la plaça de Sen Domingo.

Sen. Els Frares apanyar n
la frontera del Convent ?

Vad. S  ; mes ho porten callat,
pera que fasa mes goig
  su tiempo. All  dabant
el Conde de Cervelló
pareix que illuminar 
tota sa casa de cera ;
be que v len afirmar
altres veus mes fidedignes,
que en lo dia ha proyectat
fer una epcesa pasmosa
de llums en g ts de cristal.

Bad. *Ser  aquello un Cielo Emp reo,
abierto de par en par,
con resplandores de gloria.*

Vad. Y   mes : fent els Maestrants
un Jardí dins de la plaça,
est  ha de vindre   quedar
lo mateix que un Parais.
Pues de focs artificials
no he dit res. Haur  Castells
colocats en varies parts,
que quant rebenten , ni Tr ya
sels podria comparar
en lo incendi : haurà cordades
de cuets , que pasmar n
al mon ; y cuets de llum
de color v rt , roig , y blau,
  chirufat. Sobre tot,
un contar y no acabar
han de ser les lluminaries.

Bad. El  li es derramar 
com un riu per les taulades,

per gamb ris , campanats,
torres , balcon s y finestres.

Vad. Y si poguera brillar
el foc de af cte , que ardiu
en lo pit dels Valencians,
la nit mes fosca seria
com es ara un dia clar.

Sen. Y els Oficis de Fusters,
Torners , Perayres , Manyans,
Ferrers , Sabaters , y Sastres,
y demes (que ni  un grapat)
far n de les sehues ? *Vad.* Vaya !
Els uns erijen Altars
en los carrers de la v lta
per ahon els Reys pasar n ;
y altres , seguint altre rumbo,
fabriquen Carros triunfals.
El dels Ferrer ser  un pasmo,
perque en ell colocarán
tres corpulentes estatu es
(yo les he vist treballar)
de H rcules , Vulcano , y Júpiter,
que eren H eroes dels Pagans.
Els Carboners , Saboners,
Oliers , y me he olvidat
quin altre Ofici , en arreglen
hu , que representar 
la montanya de Sicilia,
que té el Vesubio ,   Volcà,
tirant de continuo llames :
  la falda naixer n
moltes f nts del millor  li,
y  viles vives volant
anir n al rededor.

Sen. Aix  ser  un gasto gran.

Vad. En una paraula : Oficis,
Parròquies , Comunitats,
Plebeyos , y Caballers,
tots pensen quina en far n.

Sen. Nosatros ya sabr s t ,
que volem illuminar
la Alameda , y les Almenes

dels Portals. Vad. *Pues algo mas se medita.* Una noticia he sabut del so Juan el Llòctinent, y es, que els quatre Quartels arreglen un ball de cent parelles, cent giques, y cent gics, que les durán á grupa, sobre rocins, ó caballs molt enflocats, en sos cent criats de á peu, pera durlos del ramal; y dirijintse al Palacio del Rey, li presentarán uns tabacs de aquelles fruïtes que pòrte el temps; y acabant ballarán en gran salero una jáquera. Sen. Será quanto pueda desearse.

Bad. Yo estic com un embobad. Foll! pues he de fer modo, que carregue el meu castany á mí, y á la mehua Quica.

Vad. Tonto! Els que vagen allá, han de ser triats á pols, y buenos mozos. Bad. Sagrat! Pues que yo no soc buen mozo? Qué no es com un diamant Quica, la filla de Toni el curdo? Vad. Sí; tú marcial eres (perque yo de Quica no puc parlar) pero abans adereçat eixes cames, y tapat, si pòts, en calç els forats de la pigòta.

Bad. Conque es dir, que yo no vaig. Pues cóm anirá Quiqueta en un pelmaço al costat?

Vad. No hiá pòr que te la furten;

perque si Quiqueta va, anirá així com van totes les demés, ò en son germá, ò en son marit, si en tinguera.

Sen. Eu, la idea es arrogant.

Bad. Com son les Llauradoretes tan ayroses, y anirán mes empiulades que un tòro en llistes, flocs, farfalans, agulles, pintes de plata, pendientes, creus, y collars; y per altra part els gics son tan guapos y arriscats, farán una Cavalgata, que ella açòles pegará mes còlp que tot lo demés!

Sen. Pero al Rey qué li dirán?

Vad. Una arenguetá á tan dolça, que casi el farà plorar de ternura. Sen. Conque es dir, que vorán els Soberans, com per un puesto els de la Hòrta, per altre els de la Ciutat, tots tiren á demostrarlos del millor mòdo que cap, ya en paraules, ya en accions, lo afecte que els té abrasats.

Bad. Ara has pegat en lo viu.

Vad. Sènto, lo que estic mirant, es que es va tancant la nit.

Bad. Casi una hòra habem pasat en rahons y mijes lliures.

Vad. Pues á Deu, Sènto.

Sen. Y vixcam, pera veure. Vad. Á Deu, Badòc.

Bad. Vadoro, ves en la pau del Àngel, y hasta altra vòlta que els tres nos pugám juntar.